

Tamara Haagmans

Alles op het spel

UITGEVERIJ LUITINGH-SIJTHOFF

© 2020 Tamara Haagmans en
Uitgeverij Luitingh-Sijthoffbv , Amsterdam
Allerechtenvoorbehouden
Omslagontwerp: bij Barbara
Omslagbeeld: TrevillionI mages
Foto auteur: Ineke Oostveen
Opmaak binnenwerk: Crius Group, Hulshout

ISBN 978 90 210 2805 7

NUR 334

www.boekenwereld.com

www.lsamsterdam.nl

1

Lily

Ik lees de mail nog eens, bang dat ik het verkeerd begrepen heb. De tekst blijft hetzelfde, hoe vaak ik hem ook lees.

Wacht maar tot Marina dit hoort. Ze is mijn beste vriendin, maar ik weet zeker dat ze vreselijk jaloeers zal zijn. Wie zou dat niet zijn? Ik ben zojuist uit weet ik hoeveel meisjes gekozen om te dansen in de videoclip van Unity, een van de hotste boybands op aarde! En ik ga niet zomaar een dansje doen, maar een uitgebreide choreografie, die daarna door een of andere computernerd nagemaakt wordt met computersimulatie, zodat ze honderden figuren en cartoons de dans kunnen laten doen.

Mijn hele leven droom ik al van dansen. Alle audities van de laatste jaren, de eindeloze filmpjes die ik instuurde in de hoop dat iemand me zou ontdekken, het trainen waar geen einde aan leek te komen en het accepteren van kleine bijrolletjes om maar op te vallen... het is het allemaal zó waard als dit gaat lukken.

De cijfers onder aan de mail bij 'vergoeding' laten me duizelen. Alsof het niet een van de coolste dingen ooit is, zelfs al zouden ze me er niet voor betalen. Volgens mij hoef ik het licht niet eens aan te doen, omdat ik zelf al zo straal.

Ik schuif het gordijn van mijn inloopkast aan de kant, mijn grote droom toen ik eerder dit jaar op mezelf ging wonen. Mijn

ouders waren het daar helemaal niet mee eens, maar ze verstikten me vreselijk met hun bezorgdheid, hoe lief ze het ook bedoelden. 'Je bent pas negentien. Je moet er nog van genieten dat je moeder je was doet en zorgt dat er eten op tafel staat.' Uiteindelijk, na een wekenlange discussie, sloten we een compromis. Ik mocht op mezelf gaan wonen als ik slaagde voor mijn examen, maar mijn vader wilde het eerste jaar mijn huur en onkosten betalen, zodat ik kon nadenken over mijn toekomst. Hij wilde dat ik een fatsoenlijke studie ging volgen en niet alleen maar ging werken om een woning te kunnen betalen. Als dit goed gaat, kan ik misschien een dansopleiding proberen. Dan krijg ik misschien een studiebeurs.

Ik laat mijn vingers door de zachte haren van een van mijn pruiken glijden. Het ziet er prachtig uit, al die piepschuimhoofden met verschillende kapsels in de bekende vakkenkast van IKEA. Precies zoals ik het graag zie: van boven tot onder geordend. Ik heb ze in alle kleuren van de regenboog, die pruiken. Met dreads, met vlechten en zelfs met krullen. Hoewel het eigenlijk begon uit noodzaak, bleef ik ze kopen toen ik ze niet meer nodig had, omdat ik hield van het gevoel dat zo'n pruik me gaf. Alsof ik even iemand anders kon zijn. Toen ik de oproep voor de videoclip zag, kwamen ze ineens ontzettend goed van pas.

Ze hebben voor mij gekozen omdat mijn auditietape met kop en schouders boven de rest uitsteekt, schrijven ze. Op de tape dans ik op de muziek van de band, met elke vijftien seconden een ander kostuum aan en een andere pruik op, alsof ik twintig personen ineen ben. Elk kostuum heb ik een eigen dansstijl meegegeven en aan het eind van het filmpje dansen alle versies van mij met elkaar. We zijn er bijna een volle week mee bezig geweest, Marina, Alex en ik. Marina filmde, ik danste de blaren op mijn tenen en Alex heeft urenlang zitten editen, tot ik eindelijk tevreden was.

Het resultaat was indrukwekkend, gelukkig vinden de heren van Unity dat ook. Ze willen een afspraak met me op een of andere beurs. Degene die de digitale effecten van de clip gaat verzorgen, staat daar om zijn nieuwste spel te promoten, en ze willen van hem horen hoe we het gaan aanpakken.

Ik had nog nooit van die beurs gehoord, maar toen ik hem opzocht op Google zag ik tot mijn schrik dat het een van die dingen is waar Marina zo gek op is, waar mensen zich verkleden als personages uit films en games. Het schijnt een hele happening te zijn. Marina is er een aantal keer per jaar te vinden. Je kunt er blijkbaar computerspellen en strips kopen en er zijn kramen met merchandise. Als ik Marina en Alex moet geloven, komen er hele groepen bij elkaar om tips uit te wisselen en zijn er zelfs acteurs en schrijvers aanwezig die handtekeningen verkopen en met wie je op de foto kunt. Hoe langer ik erover nadenk, hoe grappiger het me lijkt om zelf te ervaren hoe het is om daar rond te lopen.

In mijn inloopkast hangen minstens twintig kostuums en nog kan ik niet kiezen waarmee ik het minst uit de toon zal vallen. Via Google Afbeeldingen kwam ik het ene na het andere kunstwerk tegen. Dingen die ik nooit zelf zou kunnen bereiken met een kostuum en wat schmink.

Het lijkt me het beste om voor de makkelijke oplossing te gaan: een zilveren catsuit met een lange zilveren pruik en felblauwe lenzen. Het is geen bestaand wezen, maar dat maakt niets uit. Ik heb Marina vaak genoeg met een hoorn op haar voorhoofd zien vertrekken. Of je het nu als compleet kostuum koopt of zelf samenstelt, alles is goed. Er zijn geen regels, en dat is juist het leuke. Ik hang hem alvast klaar.

De zeurderige piep van mijn alarm klinkt uit mijn tas. Als ik het hoor grijp ik uit gewoonte naar mijn pillen voor ik me realiseer dat dit niet het neem-je-medicijnenpiepje is. Op mijn tele-

foon staat de naam van het ziekenhuis, gevolgd door een notitie: Controle, Martijn, 15.00. Het is maar goed dat mijn moeder me heeft geleerd die alarmen altijd ruim op tijd te zetten, anders had ik moeten rennen.

Een uur later zit ik tegenover Martijn op een stoel. Ik kom hier al jaren, maar ik zal me nooit echt fijn voelen als ik hem zie. Vroeger moest ik elke maand naar hem toe, maar tegenwoordig zie ik hem gelukkig nog maar halfjaarlijks, om er zeker van te zijn dat alles goed is. Eigenlijk hoeft dat niet zo vaak meer, maar mijn vader staat erop dat Martijn me twee keer per jaar controleert en, als het nodig is, een bloedonderzoekje of extra vitamines voorschrijft. Omdat ik de laatste tijd iets sneller moe ben, heeft hij weer allerlei tests laten doen. Uit een van de tests is gekomen dat er ergens een ontsteking zit, maar de waardes zijn niet schrikbarend hoog en een antibioticakuur zou het probleem moeten oplossen. Als het allemaal zo simpel gaat, sta ik over tien minuten alweer buiten.

Ik vertel enthousiast het goede nieuws van de videoclip en dat ik er zoveel zin in heb. Ik doe net of ik de frons op zijn voorhoofd niet zie. Tot hij zijn mond opendoet en ik het niet meer kán negeren.

‘Ik vind het geen goed plan, Lily. Je weet dat het belangrijk is om rust te houden tot we zeker weten dat er niets aan de hand is, en als een malle dansen en je uitsloven is niet mijn idee van rust houden.’ Hij geeft me niet eens de tijd om iets terug te zeggen. ‘Ik verwacht geen tegenspraak. Ik heb je ouders beloofd dat ik je goed in de gaten zou blijven houden. Het is nog te vroeg, de resultaten van je laatste onderzoek en het biopt zijn nog niet binnen en we willen niets doen wat je gezondheid in gevaar kan brengen.’

Typisch. Vol met chemische troep stoppen mag wel, maar een middagje doen waar ik al mijn hele leven van droom, dat is te veel gevraagd.

‘Het zijn maar een paar dansjes. Ik hoef geen marathon te lopen! Ik krijg genoeg pauze en er is een ЕНВО’er aanwezig.’ Dat laatste weet ik niet zeker, maar dat hoeft hij niet te weten.

De rimpels in zijn voorhoofd worden dieper.

‘Ik dans al een jaar uren per dag,’ ga ik snel verder, ‘en vroeger deed ik dat nog veel meer en veel intensiever. Het enige verschil is dat ik het nu voor een camera moet doen. Dit is wat ik wil, en ik weet zeker dat het lukt.’

Ik weet wat hij gaat zeggen nog voor hij zijn mond opendoet: ‘Ja, maar je bent ook heel ziek geweest.’ Dat zegt hij altijd. Dat zei hij ook tegen mijn ouders toen het erom spande of ik zou overgaan in de brugklas. Ik zou ontzettend hard moeten blokken, en dan nog was de kans dat ik het jaar moest overdoen erg groot.

Ik wilde het doen. Ik wilde het proberen. Martijn haalde mijn ouders over om met school te gaan praten en het einde van het liedje was dat mijn mentrix samen met mijn ouders besloot dat het beter was dat ik het jaar zou overdoen. Ik weet zeker dat ik het best had gehaald, maar omdat mijn vader degene was die de rekeningen betaalde, was hij ook degene die het laatste woord had, en dus liep ik vanaf dat moment mijn hele leven een jaar achter.

Ik ben al dat betuttelen en afdwingen een beetje zat nu. Kom op, zeg. Ik ben geen kind meer! Als ik wil dansen voor een draaiende camera, dan heeft hij daar helemaal niets over te zeggen. Bovendien ben ik al jaren geleden genezen verklaard. Ik hoef niet meer rustig aan te doen. Maar vertel dat maar eens aan mijn overbezorgde ouders. Dankzij hen zit ik nu hier. Sinds ze die ontsteking hebben gevonden en Martijn voor de zekerheid ook een biopt wilde nemen, zit mijn moeders bezorgdheid weer in overdrive.

‘En als ik beloof dat ik de rest van de tijd heel veel rust neem en zal luisteren naar wat jij zegt en heel veel vitamines zal slikken?’

Weer die ernstige blik. Ik heb al spijt dat ik niet gewoon mijn

mond heb gehouden. Hij kan me niet tegenhouden als hij van niets weet. Net als ik wil zeggen dat ik het niet doe, om maar van hem af te zijn, schraapt hij zijn keel en kijkt me aan over de rand van zijn bril. ‘Als je zorgt dat je mijn telefoonnummer bij je hebt en mij belt als er iets niet goed gaat, denk ik dat we het wel kunnen regelen. Ik meen het, het gaat alleen goed als je naar je lichaam blijft luisteren en het kan alleen als je zorgt dat er iemand bij je is.’

Ik knik enthousiast. Als ik op die manier van het gezeur af ben, beloof ik hem zelfs dat ik in mijn blote kont op de top van de Eiffeltoren ga staan om het Wilhelmus te zingen. ‘Ja, natuurlijk. Ik vraag mijn vriendin wel of ze meegaat. Zij let wel op me.’

Ik kan zeggen wat ik wil, hij komt er toch nooit achter dat ik niemand meeneem.

‘Ik geef je een recept voor dexamethason tegen de misselijkheid, gewoon voor de zekerheid, en jij zet mijn nummer als snelkeuze in je telefoon. Let op dat je de antibiotica en deze pillen elke dag op dezelfde tijd inneemt, anders heeft de dexamethason geen effect.’

Driftig knikkend prent ik mezelf in: *na de resultaten van die laatste tests geen vervolgspraak met Martijn meer maken*. Ik begrijp zijn probleem niet. Ik ben niet ziek meer. En bovendien: ik ben al volwassen! De tijd dat mijn moeder mijn hand moest vasthouden of dat ik bij elke keuze naar haar of naar mijn vader keek, is voorbij. Misschien nog niet voor Martijn, maar vanaf nu beslis ik zelf over mijn gezondheid en mijn agenda.

‘Denk erom. Bellen als er iets niet in orde is. Maak bij de balie een nieuwe afspraak voor als ik terug ben van mijn conventie in Zwitserland, en ik wil je na die opnames opnieuw zien om je waardes te controleren.’ Hij steekt een vinger omhoog. ‘En je zet nú een herinnering in je telefoon dat je me belt voor die uitslagen van het biopt.’ Hij blijft kijken tot ik mijn telefoon weer

tevoorschijn haal en de agenda open. Ik begin te typen en Martijn knikt goedkeurend als ik hem even later het scherm laat zien. ZIEKENHUIS BELLEN, NAAR MARTIJN, staat er in hoofdletters. Nog heel even.

Een braaf knikje. Twee stappen achteruit en ik ben vrij. Ik kan wel juichen. Bijna net zo hard als toen ik het telefoontje kreeg dat ik geslaagd was en mijn vader zei dat ik op huizenjacht mocht.

Marina reageert nog enthousiaster dan ik had verwacht als ik haar bel met het nieuws over de clip. 'Ik kom meteen langs. Dan kun je me er alles over vertellen.'

Ik heb net tijd om naar de keuken te lopen en thee te zetten voor ik haar reservesleutel in het slot hoor. Een paar seconden later vliegt ze me om de nek. 'Ik ben zo blij voor je! Ik wist wel dat iemand een keer zou zien wat je kunt. Wat moet je aan? Ga je iets nieuws kopen of willen ze iets wat je in die auditietape aanhad? Wat heb je in je kast hangen waar we iets mee kunnen?'

'Weet ik nog niet. Ik denk dat ik voor die zilveren catsuit ga. Daar hoort een zilveren pruik bij, maar die ziet er zo goedkoop uit. Ik moet ook nog ergens een heel blonde pruik hebben, maar geen idee waar dat ding is gebleven.'

Voor Marina is dat het sein om op de kratten met afdankertjes te duiken.

'Ik denk niet dat hij daarin zit, hoor,' zeg ik lachend.

Marina haalt haar schouders op. 'Je weet maar nooit. Ik kan beter voor de zekerheid even kijken.'

Ik laat haar maar kijken, het is tenslotte alweer zeker drie dagen geleden dat ze het voor het laatst deed.

'Wil je thee?' Ik loop al naar de keuken, want Marina wil altijd thee.

Wanneer ik terugkom, blijft mijn hart bijna stilstaan. Marina balanceert met een hoedendoos die helemaal boven op de kast

stond. Die staat daar niet voor niets; ik wil de inhoud liever niet zien.

Ze steekt met een vies gezicht iets in de lucht. ‘Deze bedoel je?’ De pruik in haar handen zit vol klitten en had zeker een halfjaar geleden al een crèmespoeling nodig. Eigenlijk had ik hem allang weg moeten gooien, maar elke keer als ik hem in mijn handen had, kreeg ik het niet voor elkaar en stopte ik hem terug in de doos. Het is niet zomaar een pruik, het is een herinnering, en zelfs het zien ervan werpt me terug naar een tijd waar ik liever niet meer aan denk.

Ik zie het nog voor me alsof het gisteren was. Ik had net een van de laatste behandelingen achter de rug. Een week lang deed ik niets anders dan overgeven, de pruik een stille getuige die in het braaksel hing elke keer als ik het toilet niet op tijd haalde en het bed volspuugde. Pas aan het einde van de dag, als ik zeker wist dat er niemand meer zou komen en de verpleegsters hun laatste ronde achter de rug hadden, liet ik mijn moeder de pruik afspoelen met koud water. Ze droogde hem zo goed en zo kwaad als het ging, probeerde de knopen eruit te borstelen en zette hem daarna weer op mijn hoofd.

Ik vond het echt vreselijk als mensen me zonder pruik zagen. Ook al wist iedereen dat ik er een had, niemand zei er iets over en mijn moeder was de enige die me zonder pruik mocht zien. Elke week kwam mijn vader met een nieuwe hoedendoos met een nieuw model erin, maar de lichtblonde prinsessenpruik was de enige die ik droeg, tot mijn eigen haar weer lang genoeg was om hem in een hoedendoos te stoppen en ver uit het zicht neer te zetten.

Waarom heb ik dat ding nog? Misschien om mezelf eraan te herinneren hoe snel het allemaal kan veranderen, en dat jong zijn niet wil zeggen dat je leven niet binnen een paar maanden voorbij kan zijn.

‘Ik weet niet of hij nog te redden is.’ Marina heeft hem tussen

haar duim en wijsvinger vast. ‘Misschien is er nog iets van te maken, met heel veel geduld en wat bijknippen. En hij stinkt ook nog.’

Ik wil niet dat ze het weet. Marina is zo lief dat het waarschijnlijk net zo gaat als bij mijn vroegere vriendinnen. Als ze eenmaal doorkrijgen dat ik ziek ben geweest, gaan ze op hun tenen lopen. Ze willen me bij alles ontzien. Ze vragen niet meer of ik zin heb om te gaan winkelen, ze vragen mijn moeder of ik mag winkelen. In plaats van over jongens en verliefdheid, praten ze alleen nog over ziek zijn. Niemand begrijpt dat ik juist snak naar die echte meisjesdingen. Dat ik wil horen hoe Bonnie met Dennis achter het fietsenhok heeft staan zoenen en dat Nina betrapt is toen ze in het voorraadhok Danny met zijn hand in haar topje liet. In plaats daarvan vragen ze of ik bang ben om dood te gaan. En of het pijn doet om ziek te zijn. Zeggen dat ik er niet over wil praten heeft geen zin, want dan krijg ik zo’n irritante stilte waarin niemand weet wat hij moet zeggen, en langzamerhand veranderen mijn beste vriendinnen in vreemden.

Dus toen we moesten verhuizen vanwege mijn vaders werk had ik de oplossing: ik vertelde het gewoon niemand meer. Dat is makkelijker dan je denkt, want de meeste mensen zoeken er niets achter als je zegt: ‘Sorry, ik kan niet mee, ik ben verkouden.’ Ze blijven hoogstens uit je buurt om zelf niet aangestoken te worden. Ook al zeg ik erbij dat het vijf jaar geleden is en dat ik al die tijd al nergens meer last van heb, het medelijden blijft altijd en vanaf het moment dat ze het weten, gaan ze anders tegen me doen. Op mijn nieuwe school was ik gewoon Lily, het meisje met het zwakke afweersysteem, dat altijd ziek was. Ik had een jaar overgedaan omdat ik zogenaamd niet goed genoeg mijn best had gedaan. Maar dat had ik liever dan dat mensen wisten dat ik ziek was.

Hoewel we al heel lang beste vriendinnen zijn, weet zelfs Marina niets over dat deel van mij.

Ik pak de pruiik snel van haar over en stop hem terug in de hoe-
dendoos, voor ze hem per ongeluk weggooit. Ik prop de doos uit
het zicht, want voor je het weet komt Marina op het idee er iets
over te vragen. Ik probeer haar af te leiden. ‘Ik denk dat ik morgen
naar het centrum ga, even zoeken in die oude rommelwinkels.
Heb je misschien zin om mee te gaan?’

Aan de schittering in haar ogen zie ik het al. Marina kan geen
nee zeggen tegen een dagje winkelen en muffe oude kleren pas-
sen tot we buikpijn hebben van het lachen om hoe belachelijk
we eruitzien.

‘Ik leen de auto van mijn moeder wel,’ zegt ze, ‘want met al die
tassen in de bus is niet te doen. Dan moet ik wel nu gaan, voor
ik weer ruzie met mijn moeder krijg omdat de vaatwasser niet is
uitgeruimd.’ De deur slaat met zo’n klap dicht dat mijn vullingen
ervan rammelen, en weg is ze, de wervelwind die Marina heet.
Haar thee staat nog onaangeraakt op tafel.

Als ik klaar ben met het opruimen van de rommel die ze heeft
achtergelaten, schreeuwt mijn lichaam om rust. Op deze manier
kan ik de videoclip wel vergeten. Ik zal rustig aan moeten doen
en spaarzaam moeten zijn met mijn energie, want de opwinding
over de clip en het feit dat ik gisteren laat ben gaan slapen heb-
ben me uitgeput. Naar bed dus. Ook al is het nog niet helemaal
donker. Ik kan me de laatste keer niet eens meer heugen dat ik zo
moe was van nietsdoen.

Het is nog erg vroeg in de ochtend als mijn telefoon piept. Het
is een bericht van Marina dat ze onderweg is. Ik heb niet eens de
tijd om mijn schoenen en mijn jas aan te trekken voor ze staat
te toeteren op straat. Je zou denken dat ze iets eerder laat weten
dat ze komt, maar nee, dat doet ze pas als ze al de hoek om rijdt.

Mijn bureu zijn niet blij bij het horen van haar moeders Vol-
vo zo vroeg op de ochtend, want ik hoor mijn Duitse buurman

luidkeels zijn ongenoegen duidelijk maken. Toch kan ik er alleen maar om lachen. Gevloek klinkt in het Duits zoveel leuker dan in het Nederlands.

Ik ren naar buiten om haar te laten stoppen met dat vreselijke getoeter. Als ik vriendelijk naar de buurman zwaai beantwoordt hij het gebaar met een middelvinger. *Supertoll.*

Marina's rijstijl zou je het best kunnen omschrijven als haastig. Misschien moet ik dat ook eens proberen. Waarom zou je stoppen bij rood licht, en ach, die voetganger kan best een minuut langer wachten. Ze kletst me de oren van mijn kop en haar vrolijkheid werkt aanstekelijk.

Twee uur later is dat wel anders. Ik ben blij dat ik gisteren zo vroeg naar bed ben gegaan, maar zelfs de extra rust is niet genoeg om het langer vol te houden. Ik ben kapot, en tot overmaat van ramp is er echt helemaal niets leuks te koop.

Als ik dan ook nog zie dat de pruikenwinkel vervangen is door het zoveelste quasihippe koffietentje, heb ik het helemaal gehad met deze dag.

Marina trekt aan mijn arm. 'Kom snel mee, voor ze ons aanspreekt.' Als ik opkijk, zie ik wie ze bedoelt. Een zigeunerin die zo weggelopen lijkt uit een Disney-film. Compleet met kleurige rokken, en gouden ringen in haar oren die tegen elkaar tikken als ze haar hoofd draait. Ze beweegt sneller dan ik verwacht en staat al voor ons voordat we de kans hebben om weg te lopen. Gelukkig pakt ze Marina's hand vast en niet de mijne.

'Ik lees je hand. Ik vertel je toekomst. Voor vijf euro vertel ik alles. Jouw liefde. Jouw kinderen.'

Als Marina haar hand terugtrekt, draait de vrouw zich in een flits om naar mij, alsof ze aanvoelt dat ik zo bijgelovig ben als de pest. 'Laat eens zien,' zegt ze.

Ik ben net te laat om mijn hand terug te trekken. Ze draait hem